

CYFARFOD	Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd
DYDDIAD	18 Chwefror 2025
TEITL YR ADRODDIAD	Darpariaeth Dysgu a Datblygu i Aelodau
PWRPAS	Cyflwyno diweddariad o'r ddarpariaeth gan y gwasanaeth Dysgu a Datblygu i Aelodau
ARGYMHELLIAD	Gwahoddir y Pwyllgor i gynnig unrhyw awgrymiadau pellach cyn derbyn yr adroddiad.
AWDUR	Mari Edwards, Rheolwr Dysgu a Datblygu'r Sefydliad

1. TROSOLWG

1.1 Mae 7 maes craidd wedi ei adnabod i Aelodau. Y teitlau craidd yma yw'r teitlau isafswm y mae ar pob Aelod ei angen i allu gwneud eu gwaith yn effeithiol h.y. y rhai mwyaf allweddol. Maent yn ymwneud â meysydd statudol y mae pob Aelod angen bod yn ymwybodol ohonynt pan yn craffu neu yn gwneud penderfyniadau fel enghraifft. Gall godi risgiau llywodraethiant i'r Cyngor pan gaiff penderfyniadau eu gwneud heb ddealltwriaeth llawn o'r oblygiadau yn y meysydd hyn. Yn ddelfrydol dylai pob Aelod fod yn cwblhau rhain ym mlwyddyn gyntaf, neu yn sicr ail flwyddyn y calendr etholiadol, a byddai hynny wedyn yn eu caniatáu i weithredu gyda sicrwydd am weddill y tymor etholiadol a chaniatáu y rhaglen hyfforddi i symud ymlaen i bynciau mwy dewisol neu ddatblygol tros weddill y calendr etholiadol.

1.2 Yn dilyn gwaith i sicrhau bod pawb yn cwblhau'r teitlau craidd sy'n ofynnol i bob Aelod ei gyflawni fel isafswm, rydym wedi rhedeg amryw o sesiynau ers Mai 2022 a bellach wedi cyrraedd y drydedd flwyddyn etholiadol. Mae'r cyfnod yma sy'n weddill yn rhoi cyfle i ni gynnig ystod ehangach o deitlau hyfforddi all ganolbwyntio ar ddatblygiad personol ac arloesol.

Dyma ddiweddariad o lle ydym arni gyda'r teitlau craidd:

Teitl Craidd	Nifer wedi cwblhau	% wedi cwblhau	Nifer heb gwblhau
Arwain yn Ddiogel a Diogelwch Personol	51	74	18
Cod Ymddygiad	54	78	15
Deddf Llesiant a Chenedlaethau'r Dyfodol	34	49	35
Diogelu Plant ac Oedolion	57	83	12
Eich Cyfrifoldeb dros Gydraddoldeb	39	56	30
Gwybodaeth am Bobl	52	75	17
Rhiantu Corfforaethol	46	67	23

1.3 Mae'r tabl isod yn dangos y cynnydd sydd wedi bod ar y niferoedd sydd wedi cwblhau'r teitlau craidd dros y flwyddyn ddiwethaf:

Teitl Craidd	Chwefror 2024	Tachwedd 2024	Chwefror 2025	Cynnydd (Chwefror 2024-2025)
Arwain yn Ddiogel a Diogelwch Personol	44	50	51	+ 7
Cod Ymddygiad	39	50	54	+ 15
Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol	14	27	34	+ 20
Diogelu Plant ac Oedolion	33	33	57	+ 24
Eich Cyfrifoldeb dros Gydraddoldeb	27	39	39	0
Gwybodaeth am Bobl : Eich Cyfrifoldeb Chi	45	51	52	+ 7
Rhiantu Corfforaethol	39	46	46	+ 7

1.4 Mae cefnogi Aelodau i gwblhau cyrsiau craidd yn **flaenoriaeth**. Mewn ymdrech i hwyluso hyn, mae recordiadau o'r 7 Teitl Craidd bellach ar gael ar y Fewnrywyd Aelodau. Y gobaith yw, drwy gael yr adnodd yma ar-lein, i fod yn gwneud pethau'n haws i Aelodau gael mynediad i gwblhau'r teitlau Craidd ar amser sy'n hwylus.

1.5 Mae'r gwaith manwl o sefydlu systemau clir er mwyn cyhoeddi'r wybodaeth am ba hyfforddiant mae Aelodau wedi eu cwblhau yn parhau. Bwriedir cychwyn ar y drefn newydd o gyhoeddi niferoedd sydd wedi cwblhau'r hyfforddiant craidd o fis Ebrill 2025 cyn symud ymlaen at gyhoeddi hyfforddiant arall a gwblhawyd gan Aelodau maes o law.

1.6 Gwyddoch fod yr hyfforddiant VAWDASV (Trais yn erbyn Menywod, Cam-drin domestig a thrais rhywiol) yn un pwysig i'w gael fel Aelod. Mae sesiynau eisoes wedi rhedeg yn 2024 trwy Cymorth i Ferched Cymru ac mae'n fwriad rhedeg sesiwn pellach fis Ebrill eleni. Mae trafodaethau ar waith i'r pwnc hwn fod yn faes craidd i adlewyrchu y gofyn statudol, ac mae ambell i Gyngor cyfagos eisoes wedi dilyn y trywydd yma.

2. HOLIADUR ANGHENION DYSGU A DATBLYGU

2.1 Byddwch yn ymwybodol o'r broses ymgynghori gyda chi fel Aelodau ddigwyddodd yn mis Medi 2024. Bu'r holiadur ar agor am gyfnod o 6 wythnos ac fe gafwyd ymatebion gan 24 o Aelodau. Mae'r ymatebion o'r holiadur yn ein cefnogi wrth ymateb i'r Fframwaith Hunan Asesu i Gyngorwyr gan roi darlun i ni o ddymuniadau a blaenoriaethau Aelodau o ran hyfforddiant.

2.2 Yn dilyn casglu adborth o'r holiadur, mae gwaith wedi cael ei wneud ac yn cael ei wneud i ymateb i'r canfyddiadau ddaeth o'r holiadur.

- 2.3** O'r holiadur, gwelwyd bod Aelodau wedi nodi'r angen am gefnogaeth gydag elfennau o ddefnyddio TG. Mae rhai Aelodau eisoes wedi cael sesiynau un-i-un gyda swyddog o'r Tîm Dysgu a Datblygu. Mae'r Bwletin Aelodau wedi anfon sawl neges yn gofyn i unrhyw Aelod sy'n dymuno cymorth TG, i gysylltu'n uniongyrchol â'r Tîm Dysgu a Datblygu.
- 2.4** Cynhaliwyd dau sesiwn yn Ionawr 2025 ar y Fewnrwyd Aelodau, sesiynau ymarferol oedd y rhain i ymglyfarwyddo Aelodau trwy'r gwahanol dudalennau sydd ar y Fewnrwyd, gan eu tywys trwy'r lluo o wybodaeth sydd ar gael i'w helpu gyda'u gwaith. Roedd y sesiynau yn gyfle hefyd i'r Aelodau fod yn bwydo unrhyw adborth/syniadau ar gyfer addasu/gwella'r Fewnrwyd ar gyfer y dyfodol.
- 2.5** Ymhellach i'r gweithdai yma, mae cyrsiau a gweithdai eraill wedi eu hadnabod sy'n derbyn sylw yn y Rhaglen Hyfforddiant, megis Helpu Etholwyr gyda chymorth costau byw, Ymwybyddiaeth Sgamiau, hyfforddiant cyfryngau a chyflwyno, hyfforddiant craffu, sgiliau gwaith ac achos eiriolaeth i gefnogi gofynion Aelodau yn dilyn casglu adborth o'r holiadur.
- 2.6** Mae gwaith pellach yn cael ei wneud i barhau i ymateb i ganlyniadau'r holiadur o fewn y gwasanaeth Dysgu a Datblygu i sicrhau ein bod yn targedu anghenion a blaenoriaethau Aelodau yn unol â'r gofyn.

3. RHAGLEN HYFFORDDIANT

- 3.1** Mae'r rhaglen hyfforddiant ddiweddaraf wedi ei gyflwyno i chi eisoes a bydd gwaith pellach yn digwydd dros y misoedd nesaf i'w phoblogi ymhellach yn unol â chanlyniadau yr holiadur a'r hyn mae'r Adrannau yn ddymuno ei gynnwys yn y rhaglen.
- 3.2** Yn dilyn sgwrs am faterion democratiaeth ar y 15fed o Ionawr 2024, trafodwyd sut i gefnogi aelodau cabinet a gwnaethpwyd cais i flaenoriaethu tri hyfforddiant penodol dros y cyfnod nesaf sef:
- Penderfyniadau da a materion i Aelodau Cabinet fod yn ymwybodol ohonynt (ee Deddf Llesiant).
  - Ystyriaethau i Aelodau Cabinet ynghylch ymdrin â gwybodaeth a diogelu data.
  - Codi ymwybyddiaeth o ddatblygiadau gyda Ffordd Gwynedd.

4. MYNYCHU CYNADLEDDAU

- 4.1** Gall cyfleoedd eich cyrraedd i fynychu cynadleddau neu gyrsiau. Mae'n bosib i'r Cyngor gynorthwyo Aelodau gyda chostau mynychu Cynadleddau/Cyrsiau a gall nifer ohonynt gael eu hystyried fel 'datblygiad'. Fodd bynnag, yn yr hinsawdd ariannol

ohoni gydag adnoddau yn brin y dyddiau yma, mae angen i faes y gynhadledd neu'r cwrs fod yn berthnasol i'ch gwaith chi fel Aelod er mwyn i'r Cyngor gefnogi eich cais.

Caiff y mater yma ei dynnu i'ch sylw fel Pwyllgor gan fod ambell achos wedi codi yn ddiweddar ple ei bod yn amlwg nad yw pawb yn deall y drefn. Mae angen ystyried y dull mwyaf effeithiol o godi ymwybyddiaeth pob aelod o'r trefniadau i'w dilyn, a'r canllawiau ar y mater sydd ar gael ar y Fewnrwyd Aelodau.

Gwahoddir y Pwyllgor i ystyried y trefniadau hyfforddiant, cynnig sylwadau a chymeradwyo y camau a gynigir.

Oherwydd y gofyn statudol yn y maes VAWDASV (Trais yn erbyn menywod, Cam-drin domestig a thrais rhywiol), gofynnir i'r Pwyllgor gefnogi'r argymhelliad i ychwanegu'r maes hwn fel teitl craidd ychwanegol.